KLUCZ ODPOWIEDZI · DLA NAUCZYCIELA

Sprawdzian z „Szewców”

Grupa A

1. (1 pkt) **C**

2. (1 pkt) **A**

3. (3 pkt) **1. P; 2. P; 3. P** — po 1 pkt za zdanie

4. (4 pkt) **1–C, 2–D, 3–B, 4–A** — po 1 pkt za parę

5. (1 pkt) **(1) czternaście**

6. (2 pkt) **(1) krakowskich; (2) chochoła** — po 1 pkt za lukę

7. (2 pkt) Przykładowa odpowiedź: Księżna jest sadystką: czerpie rozkosz z męki innych. W akcie II mówi, że nasyca się radością szewców w ich męce, a w akcie III karmi Scurvy'ego proszkiem, by nigdy nie zaznał zadowolenia, i podnieca ją jego śmierć.
Punktacja: 1 pkt — cecha: sadyzm / perwersja — czerpie przyjemność z cudzej męki (Scurvy'ego, szewców). 1 pkt — przykład z dramatu, np. sycenie się męką szewców w akcie II, dręczenie Scurvy'ego (proszek dający nienasycenie), podniecenie jego śmiercią, zachęcanie do długiego konania Sajetana.

8. (2 pkt) Przykładowa odpowiedź: Hiper-Robociarz ogłasza, że stary Sajetan ma być martwym symbolem, który zastąpi świętych i mity dawnego porządku. Rewolucja okazuje się więc cyniczna — nowa władza sama tworzy kult i propagandę, a przywódcę buntu traktuje jak dekorację.
Punktacja: 1 pkt — rola: Sajetan ma być martwym symbolem, „Wielkim Świętym ostatniej rewolucji”, który zastąpi dawnych świętych i mity. 1 pkt — wniosek: nowa władza tworzy własną propagandę i kult, posługuje się ludźmi jak narzędziami; rewolucja powtarza mechanizmy, z którymi walczyła.

9. (2 pkt) Przykładowa odpowiedź: Do warsztatu wchodzą chłopi w strojach krakowskich z Chochołem i Dziwka, która nawiązuje do „dziwki bosej”, ale „się obuła dla przyzwoitości”. To parodia „Wesela”: Witkacy ośmiesza zużyte symbole narodowe, które nic już nie znaczą — Chochoł zamienia się w Bubka we fraku.
Punktacja: 1 pkt — wskazanie nawiązania: chłopi w strojach krakowskich, Chochoł, „dziwka bosa” (Dziwka wiejska, która „się obuła”), śpiewki chłopów. 1 pkt — funkcja: parodia / ośmieszenie narodowych symboli i mitów, pokazanie ich przebrzmienia (np. Sajetan przegania chłopów, Chochoł okazuje się Bubkiem we fraku).

10. (2 pkt) Przykładowa odpowiedź: To dwaj dygnitarze nowej władzy — eleganccy, rzeczowi towarzysze w angielskich garniturach, którzy obojętnie przechodzą obok trupa Scurvy'ego i rozmawiają o polityce rolnej. Ich wejście pokazuje, że rewolucję przejął chłodny aparat, a dawni buntownicy i ofiary nic już nie znaczą.
Punktacja: 1 pkt — kim są: dwaj dygnitarze nowej władzy, eleganccy, rzeczowi „technokraci” (towarzysze w angielskich garniturach). 1 pkt — sens: rewolucja zostaje przejęta przez bezduszny aparat; buntownicy, Księżna i Scurvy okazują się nieważni; zapowiedź świata zautomatyzowanego, w którym jednostka się nie liczy.

Grupa B

1. (1 pkt) **B**

2. (1 pkt) **D**

3. (3 pkt) **1. F; 2. F; 3. P** — po 1 pkt za zdanie

4. (4 pkt) **1–B, 2–D, 3–C, 4–A** — po 1 pkt za parę

5. (1 pkt) **(1) Tempe**

6. (2 pkt) **(1) siekierą; (2) mauzerem** — po 1 pkt za lukę

7. (2 pkt) Przykładowa odpowiedź: Po pierwsze, postacie używają wymyślnych przekleństw-neologizmów, np. Sajetan wyzywa czeladnika: „ty wandrygo, ty chałapudro". Po drugie, mowa szewców jest stylizowana na gwarę („wicie", „ino"), a jednocześnie pełna terminów filozoficznych i wtrętów obcych, jak „Arbeit an sich".
Punktacja: Po 1 pkt za cechę z trafnym przykładem, np.: wymyślne przekleństwa i neologizmy („ty wandrygo, ty chałapudro"); makaronizmy, wtręty obce („Arbeit an sich", „Kel ekspresją grotesk!"); stylizacja gwarowa w mowie szewców („wicie", „ino", „jezdem"); mieszanie słownictwa filozoficznego z wulgarnym (Leibniz, Kant obok przekleństw).

8. (2 pkt) Przykładowa odpowiedź: Akt I kończy się didaskalium: „Milczenie. Nuda." i kurtyna, która opada przy narastającej nudzie; w akcie III pojawia się tablica z napisem „NUDA", a w więzieniu szewcy cierpią z nudy bezczynności. Nuda oznacza pustkę świata, w którym wyczerpały się idee i przeżycia metafizyczne.
Punktacja: Po 0,5 pkt za każdy z dwóch przykładów (np. finał aktu I: „Nuda coraz gorsza"; tablica „NUDA" w akcie III; nuda przymusowej bezczynności w więzieniu; słowa Puczymordy, że wszystko „nudne jak scena zazdrości") — razem 1 pkt. 1 pkt — znaczenie: nuda jako znak wyczerpania kultury i idei, pustki istnienia / świata bez przeżyć metafizycznych.

9. (2 pkt) Przykładowa odpowiedź: Puczymorda, dawny komendant „Dziarskich Chłopców", przechodzi na służbę nowej władzy i zostaje kontrolerem dekoracyjnych widowisk propagandowych. Ogłasza, że jest cynikiem i chce do końca życia jeść langusty i pulardy.
Punktacja: Po 1 pkt za element, np.: dawny komendant faszystowskich „Dziarskich Chłopców" przeszedł na stronę nowej władzy / jest „na ich służbie"; zostaje kontrolerem dekoracyjnych widowisk propagandowych; deklaruje cynizm i zamiar jedzenia langust do końca życia; traci dawną butę (płacze, pełznie ku Księżnej).

10. (2 pkt) Przykładowa odpowiedź: Praca przestaje być przymusem i sposobem zarabiania — staje się absolutem, celem samym w sobie: I Czeladnik woła o „Arbeit an und für sich", II Czeladnik nazywa ją cudem najwyższym. Ten szał pracy zaraża pachołków i przeradza się w rewolucję.
Punktacja: 1 pkt — praca jako cel sam w sobie / absolut, czysty instynkt („Arbeit an sich", „praca to cud najwyższy"), a nie środek zarobku. 1 pkt — skutek / znaczenie: szał pracy zaraża pachołków i grozi przewrotem; praca staje się formą buntu przeciw władzy.

Skala ocen (orientacyjna, 20 pkt w każdej grupie)

bardzo dobry (5)	18–20 pkt
dobry (4)	15–17 pkt
dostateczny (3)	10–14 pkt
dopuszczający (2)	6–9 pkt
niedostateczny (1)	0–5 pkt

Progi: 90%, 75%, 50%, 30%. Progi w Twojej szkole mogą być inne. W zadaniach otwartych uznaj każdą odpowiedź poprawną merytorycznie, także sformułowaną inaczej niż przykład.

Ten sprawdzian online, z wyjaśnieniem każdej odpowiedzi: **matury-online.pl/sprawdzian/polski/szewcy**.
Nauczyciele i korepetytorzy ułożą własną kartę z banku ponad 20 tys. zadań: **matury-online.pl/dla-korepetytorow**.